

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose št. 7

Cena: Posamezna št. L 30
Naročnina: Mesečno L 130
Za inozemstvo: Mesečno L 210
Poštno ček. račun: št. 24/12410

Leto VIII. - Štev. 41

Gorica - 11. oktobra 1956 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Dve leti po londonskem sporazumu

Dne 5. oktobra je bil v Londonu med Italijo in Jugoslavijo podpisan sporazum, ki naj bi odločal o nadaljnji usodi Svobodnega tržaškega ozemlja.

Če se danes po dveh letih podpisa ozremo nazaj na posamezne člene, vidimo, da se ne izvršujejo. Kjer pa se izvršujejo, gre to le z veliko težavo in v vsakem delu uprave na svoj način. Poglejmo člen za členom. Sporazum je kratek. Sestavlja ga le devet členov.

Člen I. govori, da so se Italija, Jugoslavija, Anglija in Amerika sporazumele na novo obliko uprave Tržaškega ozemlja, ker ni mogoče izvesti mirovne pogodbe. Prvi člen je torej izvršen.

Člen II. obvezuje obe prizadeti stranki, da bosta takoj po podpisu in popravkih meje odpravili vojaško upravo v obeh področjih in jo nadomestili s civilno. Zavezniki čete bodo zapustile svoje zasedbene ozemlje in ga izročile italijanski upravi. Tudi ta člen je izpolnjen.

Člen III. razpravlja o popravkih razmejitvenih črt. No, prav pred kratkim so javili, da so s tem delom končali.

Člen IV. zagotavlja v Posebnem statutu narodna manjšinoma v obeh conah vse svoboščine za kulturni in etnični razvoj. Ta člen nas najbolj zadeva, a se na žalost najmanj izvaja. Posebni statut ima osem členov in veliko podčlenov. Govori o uveljavitvi splošnih človeških pravic, o uživanju vseh svoboščin in ugodnosti, sprejemanju v službe, izvrševanju poklicev, uživanju časti in celo o funkcijah, ki naj bi jih vršili. Celo svoj jezik bi smeli rabiti na vseh uradih. Statut nam zagotavlja nemoten razvoj vseh šol, finančno podporo itd. itd. Posebna Mešana komisija pa naj rešuje sporne zadeve. Kar zadeva člen IV, tega sporazuma, moramo ugotoviti, da se izvaja silno skopo.

Člen V. govori o prostem pristanisku. Tudi o tem vprašanju se je že vršila posebna konferenca, ki pa ni rodila vidnih uspehov.

Člen VI. zagotavlja, da ne bodo nikogar preganjali zaradi njegove delavnosti v zvezi z reševanjem politične ureditve Tržaškega vprašanja. O tem členu si nismo na jasnem. Nedavni veliki proces v Trstu in ponovna zasliševanja Prosečanov nas drugače prepričujejo.

Člen VII. se izmed vseh členov menda najbolj v redu izvaja. Prolet med obema conama in zaledjem se vrši. Koliko je ta promet moten in oviran, pa vedo najboljše prizadeti potniki, ki se na meji pogajajo z obmejnimi organi za 1/2 kg masla, kos mesa in druge dobrine, ki so ljudem potrebne.

Člen VIII. daje osebam, ki so nekoč živele v eni izmed con, in so se sedaj vrnile, vse pravice kot jih uživajo ostali prebivalci. No, tudi o tem vprašanju imamo svoje pomislike. Koliko ljudi je napravilo posebne izjave, na katere pa ni odgovora. Dodatna pisma k sporazumu govorijo o prostem pristanisku, kulturnih domovih, konzularnih uradih in o prenosu oblasti.

K tem pismom bi pripomnili le to, da je Italija obvezno o tem zelo resna. Sredi Trsta se z njenimi sredstvi gradi kulturni dom. Toda ne moremo razumeti, kako more dati Italija v last in uporabo te sedeže le eni sami skupini, ki se od daleč ne predstavljajo vseh Slovencev. Na Tržaškem živimo tudi demokratični in katoliško usmerjeni Slovenci, ki nimamo prav nič skupnega s komunisti Titovega in Hruščevega kova. Demokratični in katoliško usmer-

jeni Slovenci se prav tako kulturno udeležujemo, a za nas ni kulturnih domov, za nas ni finančnih sredstev!

Vlade, ki je tak sporazum sklenila, in stranke, ki je še danes večinska in se tako boji vsakega odprtja na levo, pa ne moremo razumeti, kako more spričo komunističnega dela in svoje borbe proti komunizmu ta svoj korak opravičiti. Kulturni dom v Trstu je že v gradnji. Demokratični in katoliško usmerjeni Slovenci v tej ustanovi nismo zastopani, ker so se vršila vsa pogajanja za kulisami. Toda v tak dom mi ne gremo. Če smo zdržali v dobi fašizma, ki nam je domove

Po obisku - obiski

Tito se je vrnil z Jalte na svoj kraljevski dvor na Dedinjah.

V Jalti sicer ni bilo Reosevelta, Churchilla in Stalina, bili pa so vodilni možgani svetovnega komunizma. In kakor so bili razgovori treh »velikih« odločilni za povojno usodo sveta, tako bodo sedanjí razgovori morda odločilni za novo organizacijo in novo politiko svetovnega komunizma. Prva Jalta ni prinesla svetu pravega miru, pač pa je zaslužila prej svobodne evropske narode Stalinovemu pohlepu. Kaj bo prinesla druga Jalta?

Upajmo, da ne bo dosegla svojega pravega namena — to je boljše vladanje vsega sveta. O tej so namreč v prvi vrsti govorili na Jalti. Če je kaj sporov, odnosno nesoglasij med poglavarji svetovne komunistične zarote, se kregajo le glede najuspešnejše poti za doseg svojega končnega namena in ne o čem drugem. Komunistično časopisje seveda o pravem namenu popolnoma molči, oziroma ga omenja tako, da ga razumejo le »zgrajeni«. Beograjski listi pa namenoma poudarjajo neke razlike med Sovjeti in Titom, ki da so ostale neurejene tudi po jalskih razgovorih. Slo naj bi za različno gledanje na oblike socializma na sedanji stopnji socialnega razvoja. Sicer pa so dani vsi pogoji, piše na primer beograjska »Borba«, za čim tesnejše odnose med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo ter med komunisti obeh držav.

Državni predsednik Gronchi sprejel zastopnike Slovencev

Ob svojem obisku v Trstu je republikanski predsednik Gronchi v nedeljo zjutraj sprejel podeželske župane, predsednike slovenskih političnih skupin in nekatere slovenske občinske svetovalece. Podeželski župani in politični predstavniki Slovencev so izrekli republikanemu predsedniku izraze vdčnosti. Preko tajništva vladnega predsedstva so sporočili, da Slovenci lojalno sprejemajo dejansko stanje, ustvarjeno po londonskem sporazumu. Spomenica se posebej sklicuje na jamstva, ki jih nudi ustava in Posebni statut narodni manjšini, katerih izpolnitev manjšina še vedno čaka. Spomenico so podpisali župani, občini: Nabrežina-Devin, Dolina, Zgonik in Repentabor. Prav tako so podpisali spomenico: pokrajinska svetovalec Gerbec in Šiković, občinski svetovalec dr. Agnetto, dr. Dekleva, Gombač in nekatere podeželski občinski svetovalec.

požgal in nastopal proti slovenskemu petju in slovenski pridigi po cerkvah, bomo vzdržali tudi sedaj in v bodoče.

Prepričani pa smo v poštenost demokracije, da nam bo travnik na Krasu in prostor pred cerkvijo na Repentaboru za naše kulturne nastope vedno na razpolago, da nam ga ne bo nihče odpovedal. Nas nihče ne podpira, niti moralno niti materialno. Ker se ne prodajamo, smo svobodni. Zato mislimo in ukrepamo svobodno in po svojem prepričanju. Tako smo delali v preteklosti, delamo danes in bomo delali tudi v bodoče. Sporazumi pa, ki se sklepajo in veliko stanejo, pa niso odkriti in prepričljivi, ne bodo imeli sadu in uspeha tudi za tiste ne, ki so mislili s takimi sporazumi druge prevariti, za silo potolažiti in preslepiti.

O nesoglasjih pa morajo govoriti, sicer ne bi bilo dolarjev.

Kaj torej tiči za vso zadevo? Ker komunistični nekronani kralji nikakor niso angeli, ampak navadni zemljani, tudi med njimi nastanejo kakšni spori. Stalin jih je urejal z vesali, zdaj pa jih skušajo ugledati z besedami. To je eno. Drugo pa je hrepenenje podložniških narodov in tudi ruskega naroda po svobodi in kruhu. Nekaj je treba narediti, sicer se komunistični imperij kljub tajni policiji zruši. To je bil drugi predmet razgovorov v Jalti. Kaže, da so prišli že precej daleč in da so dali Titovi Jugoslaviji precej važno vlogo pri novi skupni politiki. Zahodni komentatorji celo pravijo, da so v Jalti ustanovili neko podobno organizacijo, kot je bil pokojni kominform. Povezovala bi ves komunistični tabor in bi bil v njej tudi Tito, ki bi Moskvi pomagal nadzirati rahlo popuščanje pritiska v podložniških državah, namesto da bi jih zapeljeval s slabim vzgledom, kakor v dobi kominforma. Za delo so sestavili obširen načrt, ki se pričinja za obiski komunističnih prvakov v Beogradu. Titovemu obisku na Jalti je, odnosno bo sledila procesija obiskov in romanj komunistične bratovščine v Beograd. V Beogradu so bili že Bolgari in Italijani z Longom na čelu, 15. oktobra prideta Madžara Geroe in Hegeduš, ki sta se očistila s tem, da sta še enkrat pokopala pred leti pokopane Rajka s tovariši. Sledil bo obisk romunske komunistične partije (ki je menda že tudi naredila kako pokoro), in ta mesec pride v Jugoslavijo morda tudi predsednik Sovjetske zveze maršal Vorosilov. Le nekoga še nismo zasledili v seznamu skesanih grešnikov, ki hodijo v Beograd: tržaškega komunističnega poglavarja Vidalijski, ki je še pred kratkim pošiljal nad Beograd svoje na daljavo vodene izstrelke iz lista »Lavoratore«. Tudi njega so baje »žehlali« v Jalti, ni pa seveda znano, kakšno kazen so mu naložili. Vsekakor bo šel skozi očistevalni ogenj v Rimu ali Moskvi.

Sueško vprašanje

Ko smo zadnjič poročali o sueškem vprašanju, smo se ustavili pri Varnostnem svetu in tretji londonski konferenci, ki so se je udeležili le veleposlaniki 15 držav, so uradno ustanovili Združenje koristnikov Sueškega prekopa ter izvolili njegov izvršni odbor, ki mora imenovati upravnika ter poskrbeti za denar, da bo Združenje lahko plačevalo

svoje nameščence. Dalje bi se moral pogajati z Egiptom o začasnem peslovanju Sueškega prekopa, dokler ne bi v Varnostnem svetu ali izven njega našli končnega izhoda za to neprijetno zadevo, katere je že ves svet sit.

Varnostni svet pa je najprej poslušal govor britanskega zunanjega ministra Selwyna Lloyda, ki je ob podpori Združenih držav in Francije predložil resolucijo petih točk. Ta zahteva, naj Varnostni svet potrdi načelo o svobodni plovi po prekopu, dalje naj potrdi načelo o potrebi po mednarodnem nadzorstvu nad prekopom in naj prisili Egipt, da se začne pogajati na temelju Dullesovih predlogov, ki jih je na londonski konferenci odobrilo 18 držav. Dokler ne bo dosežena končna ureditve, naj bi Egipt sodeloval z Združenjem koristnikov Sueškega prekopa. Druga seja Varnostnega sveta je bila tajna, ker so hoteli preprečiti, da bi diplomati z medsebojnimi javnimi očitki otežkočili neposredna pogajanja. Egipt je pripravljen priznati samo prvo točko Lloydove resolucije, to je načelo o svobodni plovi po prekopu, drugih pa ne. Nekateri časopisi vedo povedati, da je Nasser izjavil, da sprejme kakršno koli odločitev Varnostnega sveta. Vsekakor zadeva ne bo tako kmalu rešena in bomo imeli gotovo priložnost, da prihodnjic poročamo o njenem nadaljnjem razvoju.

Evropsko stališče

Že zadnjič smo omenili Adenauerjevo zamisel o združitvi Evrope, ki bi bila neodvisna od Sovjetske zveze in Amerike. Njegovo zamisel so sprejeli tudi tisti Francozi, ki so prijatelji združene Evrope. Zadnje čase so se začeli navduševati zanj celo hladni Angleži, industrijci, podjetniki, poslanci, konservativci, laburisti in liberalci. Le nekateri, da se razumemo, ne vsi. A med zagovorniki so pripadniki vseh struj. Ko ljudje opažajo današnji svet, spoznavajo, da lahko gospodarsko uspevajo orjaki, kakor so Združene države. To so videli komunisti, ki naglo krpaajo svoj komunistični gospodarski blok. Le Evropa je razdvojena in razbita, politično in gospodarsko. Zato pa je tako podvržena gospodarskim krizam. Da bi to nevedčnost popravili, so začeli resno misliti na britansko sodelovanje pri skupnem evropskem tržišču. Evropa sama pa nekoliko stvarneje gleda na nekako evropsko federacijo.

Britanski laburisti

Pravijo, da so se britanski laburisti na svojem kongresu v Blackpoolu usmerili odločneje na levo. Edini znak za to preusmeritev bi bila izvolitev znanega levičarskega prvaka in večnega godrnjača Bevana za blagajnika laburistične stranke. Toda ostali laburisti pravijo, da so ga izvolili sicer z glasovi sindikatov, toda upoštevajoč željo, da stranka doseže trdnjšo edinost, ki ji je potrebna, če hoče premagati konservativce na prihodnjih volitvah. Sicer pa so laburisti sklenili, da ne bodo več zahtevali novih podzavljenj, pač pa se bodo zavzeli za odločnejšo politiko v kmetijstvu. Govorili so tudi o modernem pojavu v industriji, to je o avtomaciji. Od vlade so zahtevali, naj se pogaja z nadškofom Makariosom o Cipru in naj prizna pravico do samouprave bivšim kolonialnim narodom. A kdo ve, kaj bi rekli laburisti, če bi bili na vladi. Tudi francoski socialisti so rolniki proti vladi zaradi Alžira in Maroka ter Tunisa, dokler so bili v opoziciji. Ko so sami prevzeli

Pozor pred protestanti!

Dragi verniki! Mi, Vaši dušni pastirji, Vas hočemo opozoriti na nevarno propagando, katero vršijo protestanti po Trstu in okolici.

Stare protestantske cerkve, ki vršijo že mnogo let v Trstu službo božjo za svoje vernike, so imele neke obzir do nas katoličanov. Čeprav so širile svoj nauk med tistimi, ki so se za to zanimali, niso nastopale z napadalno in nepošteno propagando. Ko pa so se mudile angloameriške čete v Trstu, se je naselilo v našem mestu več novih protestantskih ločin, ki jih je v Ameriki več kot 300 in nastajajo vedno nove. Te nove ločine so začele med nami z nadelžno in vsiljivo propagando, polno zvijačnosti in laži.

Ti protestantski oznanjevalci, ki zelo radi hodijo od hiše do hiše, z vso resnobo trdijo, da Vam morejo le oni pomagati do prave Kristusove vere in to na podlagi naukov raznih čudnih, včasih naravnost zmešanih ustanoviteljev verskih ločin, ki so nastale šele 1900 let potem, ko je bival Jezus na zemlji, kakor da ne bi bilo več na zemlji one Cerkve, ki jo je On sam ustanovil in je obljubil, da bo trajala do konca sveta. Znano je tudi, da pogosto njihova propaganda ne izvira toliko iz verske vneme kot zaradi obilnega denarja, ki ga imajo na razpolago.

Mi, Vaši dušni pastirji, Vas torej prosimo, da bodite zelo previdni. Jezus je Vas nam izročil in mi bomo morali dati Njemu odgovor za Vaše duše. Zato Vas prosimo, da upoštevate sledeča navodila:

1. Ne dovolite vstopa v Vašo družino moškim ali ženskam, ki so poslani k Vam od protestantov, in ne govorite z njimi o verskih rečeh!

2. Ne kupujte sv. pisma, verskih knjig, časopisov ali letakov, ki jih ponujajo. Tudi brezplačno jih ne sprejemajte. Katoličanom ni dovoljeno čitanje takih tiskovin, ki nimajo cerkvenega odobrenja.

3. Ne hodite na njihove sestanke ali v njihove cerkve, tudi iz radovednosti ne.

4. Kdor se vpiše v protestantsko vero, je odpadnik in izobčen iz sv. Cerkve. Tak ne more prejeti svetih zakramentov in ne more biti cerkveno pokopan.

5. Če opazite, da hodi po družinah kakšna oseba, ki je poslana od protestantov, sporočite to takoj svojemu domačemu dušnemu pastirju.

Prosimo še enkrat vse naše vernike, naj se strogo držijo teh navodil, da ne zaidejo v zmote in ne pogubijo svoje duše. Tržaški dušni pastirji *

To svarilo tržaških dušnih pastirjev smo tem rajši objavili, ker se protestantovska propaganda čuti tudi na Goriškem, čeprav v manjši meri. Naj velja to svarilo tudi vsem onim, ki so se izselili in žive med drugoverci. V rimsko katoliški veri smo bili krščeni in vzgojeni, v njej tudi vztrajajmo zvesti do smrti.

Tržaški dušni pastirji so poslali vsem vernikom posebno pismo, v katerem jih svarijo pred protestantizmom. Zaradi važnosti objavljamo pismo tudi v našem listu.

MOST ČEZ GIBALTAR

Španija bo zgradila čez Gibraltarsko ožino velikanski most, dolg 14 km, širok pa 30 m. Most bo slonel na 14 velikanskih stebrih in bosta čezenj speljani 2 železniški progi, avtomobilska cesta ter dve pešpoti. Pod mostom bodo lahko plule tudi največje ladje.

odgovornost za državo, pa so krenili na enako odločno pot in so zahtevali celo, naj jim druge države pomagajo, da posvetijo Nasserju z oklopnjaki in bombniki!

NAS TEDEN V CERKVI

14. 10. nedelja, 14. pob.: sv. Kalist, p. m.
15. 10. ponedeljek: sv. Terezija, d.
16. 10. torek: sv. Hedviga, vd.
17. 10. sredo: sv. Marijeta Marija Alakok, d.
18. 10. četrtek: sv. Luka, ev.
19. 10. petek: sv. Peter Alkantarski, sp.
20. 10. sobota: sv. Janez Kancij, sp.

*

SV. MARJETA M. ALAKOK (1647-1690).
Bila je iz revne družine. Stopila je v sa-
mostan. Tudi tu je imela nizka dela. Je-
zus jo je pa izbral, da razširi po zemlji

češčenje do njegovega Srca.

V treh velikih razodetjih ji je odkril
svojo ljubezen in milost do ljudi.

Naletela je na mnoge ovire, ko je širila
to pobožnost. Toda Jezus je bil z njo: v
pomoč ji je dal spovednika sv. Kolom-
bierja.

Pa glejte: Kdo ne pozna slike Srca Je-
zusovega, kdo ne pravi petkov: velikih ob-
ljub? — Njeno delo je zraslo kot gor-
čično zrno v evangeliju.

V Trstu je izšla knjižica: *Obljube Srca*
Jezusovega. Kupite, berite. Ne bo vam žal.

IZ SV. EVANGELIJA

Eisti čas je povedal Jezus
svojim učencem to prili-
ko: Nebeško kraljestvo je
podobno kralju, ki je ho-
tel napraviti račun s svojimi hlapci.
In ko je začel računati, so mu
privedli nekoga, ki mu je bil dolžan
deset tisoč talentov. Ker pa ni imel
s čim plačati, je ukazal njegov go-
spod prodati njega, njegovo ženo in
otroke in vse, kar je imel, in popla-
čati. Hlapec pa je preden padel in
ga prosil: 'Potrpi z menoj in vse ti
povrnem.' Usmilil se je gospod tega
hlapca, ga oprostil in mu dolg od-
pustil. Ko je pa ta hlapec odšel, je
srečal enega svojih sohlapecev, ki mu
je bil dolžan sto denarjev, in ga je
zgrabil ter davil, govoreč: 'Plačaj,
kar si dolžan.' Njegov sohlapec pa
je preden padel in ga prosil: 'Po-
trpi z menoj in vse ti povrnem.' Oni
pa ni hotel, ampak je šel in ga dal
vreči v ječo, dokler ne bi poplačal
dolga. Ko so pa njegovi sohlapci vi-
deli, kaj se je zgodilo, so se zelo
užalostili in so šli ves dogodek po-
vedat svojemu gospodu. Tedaj ga
je njegov gospod poklical in mu re-
kel: 'Hudobni hlapec, ves dolg sem
ti odpustil, ker si me prosil; ali ni-
si bil torej tudi ti dolžan, usmiliti
se svojega sohlapca, kakor sem se
tudi jaz tebe usmilil?' In razsrdil
se je njegov gospod in ga izročil
mučiteljem, dokler ne bi poplačal
vsega dolga. Tako bo tudi moj ne-
beški Oče storil z vami, če iz srca
ne odpustite vsak svojemu bratu.

*

Prilika o neusmiljenem hlapcu
nas nazorno pouči in opozarja o
dolžnosti in nujni potrebi medseboj-

OB ŠTIRISTOLETNICI

Esén:

So. Ignaciju

bratitelju svete Cerkve na zemlji.

V boju vitez zadobil je težke rane,
obda ga milosti nebeške svet,
postane mašnik, konvertit,
zamaknen v katoliške hozane.

Oklene Cerkve se, vrednot nebeških bojev-
Marije, Kristusa vdan zastavi, nik,
na poti božji k sreči pravi,
presvete Cerkve - matere, svetnik.

In Cerkve polna milosti, ne bedni jaz,
le Ona božje blagorazodeva,
Očeta in Odršenika, Tolažnika izžareva,
s svetostajstvi vodi nas do angelskih ekstaz.

V Cerkvi sveti Duh na veke snuje,
središču Trojednega Boga,
molitev naj se dviga do neba,
občestvu vernikov z Očetom, Kristus - Bog
kraljuje.

Sočustvovati, delovati, ž Njo živeti,
molitev naj družijo se z dejanji,
dokler ne poleti duh, kot v zlati sanji,
v Sohoto večne z angeli in njim podobnimi
poeti.

In Cerkve sveta se v Kristusu pomlaja,
le Ona se na zemlji ne stari,
uprte v Njo imajo vsi oči,
da pridete do praga raja!

Sentire cum ecclesia - in kot da mladoletje
se vrača v temno to stoletje
zabrenkajte na harfe z angeli, poetje,
trosite, duše, Bogu cvetje.

Samotni Bog, ki sveti ga Ignacij vzljubil,
kaj ni samotna tudi Gospa Sveta,
zatona ne poznajo Kristusova leta,
Očeta in Duha, ki Cerkve je poljubil.

Steber kaj pravi svetega Ignacija v Gorici?
Na Travniku ne bi umrl Gradnik vaš, Ivane,
če Kristusove svet častil bi rane,
katoliške presvete Cerkve večno mlado lice.

nega odpustanja. Pokaže nam, kako
grda lastnost je trdosrčnost, ki jo
vsemogočni Bog sovraži, obsoja in
kaznuje. Trdosrčnost je velik greh
zoper ljubezen do bližnjega. Bog
želi in zahteva, da smo drug z dru-
gim sočutni in usmiljeni, da se ne
obsojamo in tlačimo, ampak si ve-
likodušno odpustamo, želi nas ime-
ti potrpežljive. On nam stalno od-
pušča naše številne dolge, naše
vsakdanje grehe. Prav tako smo
dolžni tudi mi odpustiti vedno znova
našim dolžnikom, t. j. ljudem,
ki nas žalijo ali ki se kakorkoli
pregrešijo zoper nas. Treba je vsem
popolnoma odpustiti, t. j. odpustiti

KATOLIČANI V ZDA

V katoliških šolah vseh vrst in stopenj
v Združenih državah Amerike je v tem
šolskem letu vpisanih štiri in pol milijona
učencev. Če pomislimo, da je v ZDA le
20% katoličanov, je to vsekakor lepo pri-
znanje katoliškim šolam. Katoliški starši v
Ameriki se dobro zavedajo, kolika je vred-
nost prave vzgoje in pouka. Zanimiv je
tudi pojav, da raste število učencev tudi
iz nekatoliških družin, ki pošiljajo svoje
otroke v katoliške šole.

PRVO SLOVENSKO ROMANJE V FATIMO

Od 5. do 21. septembra je trajalo roma-
nej koroških Slovencev v Fatimo na Por-
tugalskem. Spotoma so obiskali še Ars,
Lurd in znamenito božjo pot Montserrat
blizu Barcelone. Romanje je priredila tret-
jeredna pisarna v Celovcu pod vodstvom
kapucinskega patra Jakoba. Vsega skupaj
je bilo 40 udeležencev, ki so v udobnem
najmodernejšem avtobusu prepotovali nič
manj kot 6578 kilometrov. Koroški ro-
marji so bili povsod lepo sprejeti, kar je
še posebna zasluga Slovencev, ki prebiva-
jo v ondodnih deželah. Na poti skozi
Francijo jim je v vsem pomagal gospod
Nace Čretnik, voditelj jugoslov. Katoliške
misije, ki je pred kratkim obiskal Koroško
in se o vsem dogovoril s patronom Jakobom.
Nad vse prijetno presenečeni so bili roma-
rji v Madridu, kjer je madridska slov. sku-
pina pod vodstvom koroškega rojaka Pa-
sterka Cirila, ki tam živi, pripravila re-
marjem mnogo veselja.

Romarji so prinesli domov krasno izde-
lan kip fatimske Matere božje. Namenjen
je za cerkveno na Sedleah in so ga v ne-
deljo 23. sept. izročili kapucinski cerkvi
v Celovcu.

NEMŠKI JETNIKI V RUSIJI

V zadnjih dneh meseca septembra so se
zbrali v Friburgu vodje zvez družin vo-
jakov, ki so pogrešani v Rusiji. Na se-
stanku so preučili položaj pogrešanih in
oseb, ki jih še vedno drži v svojih rokah
Sovjetska zveza. V zadnjih mesecih je zve-
za prejela nad 20.000 podatkov o teh po-
grešanih. Zaenkrat še ni mogoče predvi-
diti, kdaj se bodo te osebe mogle vrniti
v domovino. Na sestanku so preučili na-
čine, kako bi jim poslali pakete po pri-
stojnih cerkvenih organizacijah.

VERSKI TISK V NEMCIJI

Verski tisk je v zadnjem času v Nemčiji
zelo porastel. Verskih revij je trenutno
492, ki se tiskajo v 17 milijonih izvodov.
Pred njimi so samo znanstvene in trgo-
vske revije, ki jih je 710. Katoliških revij
je 254 in se tiskajo v 10 milijonih izvodov,
to je za 28% več kot leta 1953. Povišek
protestantskih revij znaša 17,9%.

KATOLISKI DAN V BELGIJI

Belgijski škofje so določili preteklo ne-
deljo 30. sept. za katoliški dan, v katerem
naj bi obravnavali odnose katoličanov do
tiska, kina, radia in televizije. V skup-
nem pastirskem pismu, ki so ga ta dan
čitali v vseh cerkvah, belgijski škofje po-

vse, in iz dna srca, in ne gojiti prav-
nobene mrznje do nikogar. Tisti, ki
ljudem ne bodo hoteli odpustiti nji-
hovitih pregreškov, takim tudi Bog
ne bo odpustil. Poslal jih bo v vice,
dokler ne bodo docela zadostili za
svoje grehe, ali morda celo v pekel,
da se bodo tamkaj večno pokorili.

Krščansko odpustanje je v praksi ni-
lahka stvar. Ljudje si neradi odpu-
ščajo in se, na žalost, hitro prepu-
stijo sovraštvu. Ponekod so kar vsi
sprti med seboj: rojaki, sosede, so-
rodniaki. In večini gre za kako ma-
lenkost, pa se razidejo za vedno.
Morda je bila kriva kaka beseda ali
kako brezpomembno početje ali kaj
podobnega in ne pridejo več sku-
paj. Namesto da bi si odpustili po
pravilu kršč. ljubezni, pa se črno
gledajo, pozivajo pred sodišče ali
pa končajo v popolnem nesoglasju
in nekrščanskih prepričanjih itd.

Kjer vlada preprič. mrznja ali so-
vrštvo, tam vlada hudič, tam je
pekleno kraljestvo. Kjer pa vlada
Bog, tam je mir, ljubezen, soglasje.
Vsakdo bi moral paziti na svoj zna-
čaj, krotiti zlasti svoj jezik, paziti
na bližnjega dobro ime, spoštovati
njegove nazore, želje itd., pa bi bilo
na svetu veliko boljše.

Iskreno molimo in v življenju iz-
polnimo te očenašve besede: »Od-
pusti nam naše dolge, kakor tudi mi
odpuščamo svojim dolžnikom...«

živajo k zavesti odgovornosti vse tiste, ki
se okoriščajo z modernimi sredstvi za šir-
jenje misli; zlasti mladina mora biti vzgo-
jena, da bo znala izbirati zanje primerne
programe. To je naloga, za katero imajo
roditelji veliko odgovornost. Novinarji in
uslužbenci pri radijskih in televizijskih
oddajah ter proizvajalci filmov morajo de-
lati na to, da pride do ustvarjanja zdravih
predvajanj in publikacij, ki bodo v skladu
s krščanskim duhom.

HOLANDSKA KATOLISKA UNIVERZA

Število dijakov, ki obiskujejo katoliško
univerzo v Nimwegenu, neprestano narašča.
Sedaj jih je vpisanih nad 1800. Univerza
je bila ustanovljena leta 1923. Leta 1951
je bila ustanovljena medicinska fakulteta.
Bodočih zdravnikov je danes 482. V letoš-
njem mesecu septembru je bila odprta no-
va bolnica, ki je priključena šoli. 85%
stroškov za vzdrževanje univerze prispeva
država. Ker so se življenjski stroški zelo
dvignili, je holandska katoliška ljudska
stranka prosila državo, da v celoti krije
vse stroške za univerzo.

OSTUDNA TRGOVINA

Revija »La Quincena« iz Havane poroča,
da se je povečala trgovina z belim blagom
v Latinski Ameriki. Dolžnost vsakega kri-
stjana sv. odgovoriti na poziv, ki ga je
izdal sv. oče Pij XII. za 13. mednarodni
kongres organizacij za zaščito deklet. Fran-
cija in Italija, tako navaja člankar dalje,
sta glavni deželi, kjer s pomočjo prevar
ali naravnost z ropom in siljenjem zbira-
jo ta dekleta. Francoska poslanka Lefebvre
je izjavila v parlamentu, da je samo v letu
1955 od 10 do 15.000 francoskih deklet
v skrivnostnih okoliščinah izginilo iz Fran-
cije.

ODHOD MISIJONARJEV

Predzadnjo nedeljo v septembru je v
cerkvi sv. Andreja v Milanu prejelo križ
po rokah pomožnega škofa msgr. Schiavi-
nija 25 odhajajočih misijonarjev, 21 du-
hovnikov in 4 bratje. Misijonski apostolat
so šli vsi v Brazilijo, Hong Kong in v
Pakistan.

TEČAJ ZA MISIJONARJE

Cerkvene misijonske organizacije so or-
ganizirale dva tečaja za redovnike in re-
dovnice, ki odhajajo v misijone. Namen
teh tečajev je bil dati bodočim misijonar-
jem potrebno praktično znanje, da bodo
laže premagali prve nujne težave, na ka-
tere bodo naleteli, čim bodo dospeli v svoj
dodeljeni kraj.

Izšel je **PASTIRČEK**
za mesec oktober

TAT JE OMEDELE

V Singapurju je nekemu tatu ob sooče-
nju prišlo slabo ob pogledu na ukradeno
blago. Tat je namreč ukradel iz avtomobila
zavoj, ne da bi prej vedel, kaj je v
zavoju. Ko so ga dobili in pred njim
odprli zavoj, je tat videl, da je ukradel
okostnjak otroka, namenjen za neki muzej.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

DORNBERG

Dne 25. sept. smo spremili k večnemu
počitku vzglednega katoliškega moža Fran-
ceta Bereč, očeta Sturskega gospoda žup-
nika. 72 let je zvesto služil Bogu in na-
rodu. Bil je skrbni oče številni družini
in ugleden gospodar. Rad je sodeloval pri
kulturnih in gospodarskih ustanovah, do-
kder jih ni fašizem strl. Bil je več let poso-
jilnični predsednik, nad 20 let pa cerkveni
ključar. Cerkve mu je bila drugi dom. Če
je le utegnil, je šel tudi med tednom k
sv. maši, v maju in adventu pa dnevno.
Ko ga je zadnje tedne bolezen priklenila
na posteljo, je prejemal vsak dan sveto
ohajilo doma. Tako, upamo, da je pri-
pravljen stopil pred Večnega sodnika, ki
naj mu nakloni večno plačilo v nebesih.
Slovesen pogreb, ki se ga je udeležilo 24
duhovnikov in množica domačinov ter o-
količanov, je pričal, kako je bil spoštovan.
— Počiva zraven staršev in brata Andreja,
ki je umrl to poletje in je bil prav tako
praktičen katoličan. V težki boleznici je s
Kristusom trpel, gotovo je sedaj z Njim
povečani. N. p. v. m. — Vsem sorodni-
kom, posebno č. g. Mirku, naše iskreno
sožalje!

SLOV. PESNICA V AVSTRALIJI

Pred nekaj meseci je odšla iz Trsta v
Avstralijo gospodična Neva Rudolova.
Njeno ime smo tu pa tam srečavali
med literarnimi prispevki v Demokraciji,
sedaj se pojavljajo njene pesmi v »Mislila«,
glasilo avstralskih Slovencev. Iz avgu-
stove številke tega lista ponatiskujemo Ne-
vino pesem, ki se nam zdi posebno pri-
merna za naše bralce:

PIŠI MI, MAMICA

O, piši mi, mamica, če so še gore
vse sinje in bele.
Piši mi o morju, o pojočih valovih,
o barkah in jadrih,
ki v svet hrepene.

Piši mi spet o naši pomladi,
o trti in cvetju, o lipi, bregih,
o naši kapelici, o rožmarinu,
o vseh domačih, preprostih rečeh.

In to ne pozabi:
obišči v Križu vso našo obal!
Skloni se nad morje in zasepeči,
o, reci, da mislim še nanj!

Prepričani smo, da ne samo mlada pesni-
ca, temveč da vseh deset tisoč slovenskih
emigrantov v Avstraliji radi mislijo na
svojo malo, a tako preizkušeno domovino,
da z njo trpijo, posebno ko slišijo, da jo
toliko tu na Goriškem in Tržaškem za-
tazuje ob popolni brezbrzičnosti onih, ki
so danes za usodo naroda najbolj odgo-
vorni.

DUSNO SKRB

med avstralskimi slovenskimi izseljenci o-
pravljata franciskana p. Rudolf Pivko in
p. Bernard Ambrožič; sedaj se jima je
pridružil še tretji, mladi pater Bazilij
Valentin, priznan mladinski pisatelj.

KOLIKO STANE POTNI LIST V JUGOSLAVIJI?

Če hoče v Jugoslaviji dobiti potni list,
moraš najprej dobiti državljanski list (200
din), nato pa še: kazenski list (200.—),
potrdilo, da nisi v sodni preiskavi (130.—),
jamstveno pismo osebe iz tujine, ki jo že-
liš obiskati; prevod tega pisma s kolekom
(550.—), prošnjo za potni list (kolek za
295.—; za moške od 17. do 50. leta še
130.—). Tako stane potni list z vizumom
za Avstrijo 4605 din, za Italijo 5055 din.
Skoraj toliko kot zaslužiš cel mesec.

SLOV. PESEM NA AVSTRALSKEM RADIU

»Mislila« pišejo: »Zavedamo se, da ni la-
ko spraviti Slovence s slovensko pesmijo
na avstralski radijski program. Moraš biti
presneto izvežban in priznan pevec, pa tudi
kar misliš peti, mora biti nekaj izrednega.
Zato zasluži naš tenorist Frank Novina
naše najiskrenejše čestitke na uspehu, ki
ga je dosegel njegov radijski nastop
dne 24. junija. Zelo lepo je orisal avstral-
ski publiki našo narodno pesem, nas pa za
nekaj minut prestavil v rojstno domo-
vino. Program so prenašali preko 18 postaj
v Victoriji in South Avstraliji. Računa se,
da je tako poslušalo našo pesem vsaj pol
milijona Avstraleev. Naš pevec je podal
naslednje tri pesmi: Juhe, pojdem v Šku-
flee, Gor čez izaro, Bratci veseli vsi.«

Franku Novini čestitamo tudi mi in z
njim tudi vsem rojakom v Avstraliji.

RAKOVNIK SAMOSTOJNA ŽUPNIJA

Dne 29. junija je škof Vovk proglasil
Rakovnik pri Ljubljani za samostojno žup-
nijo. Župnijo oskrbujejo trije salezijanci:
Martin Jurčak je župnik-vikar, Antón Han-
žel in Frane Mihelič sta pa kaplana.

POVEČALI BODO TEKSTILNO TOVAR- NO V AJDOVSCINI

Že obstoječo tekstilno tovarno v Ajdov-
ščini bodo povečali, tako da bo leta 1958
lahko zaposlila nadaljnjih 250 delavcev,
predvsem žensk. Novo predilnico bodo
zgradili na površini 10.000 kv. metrov in
bo imela skupno 18.364 vreten. Stroški za
gradnjo novega objekta bodo znašali 980
milijonov dinarjev.

DOBRA VINSKA LETINA V JUG. BRDIH

V jugoslovanskih Brdih je lanske pride-
lek vina znašal 350 vagonov; letošnjega
pa cenijo na okrog 450 vagonov, povpreč-
no 50 hl vina na hektar. Na državnem
posvetu v Vipolzah pa računajo, da bo
znašal pridelek 100 hl na hektar. Kmetje
so v srbih, ker jim primanjkuje po-
sode in bodo morali prodati mošt takoj
po trgatvi.

Zlatomašno slavoje

Kot napovedano je v Gabrjah na rožno-
vensko nedeljo obhajal zlato mašo č. g.
Krištof Tomšič, župnik na Trnovem om-
stran meje. Številni sorodniki so želeli, da
pride v domačo duhovnijo za to izredno
slovesnost. Gabrška duhovnija je pripra-
vila svojemu rojaku, ki je pred 50 leti v
isti cerkvi pel novo mašo, res dostojen

sprejem. Lep slavalok in ob njem pozdra-
vi sorodnikov, domačega dušnega pastirja,
občinskega svetovaleca, zastopnika duhovni-
je in belooblečene deklice so vse navzoče
do solz ganile. Vsi so pomagali, da je
praznik lepše uspel: mogočni pevski zbor,
pritrkovaleci, številni strežniki itd.

G. zlatomašnik izhaja iz znane številne
Tomšičeve družine na Ušju, ki je v prejš-
njih rodovih dala že več duhovnikov. Ima
še žive tri sestre in enega brata, ki doma
gospodari. Po novi maši je g. Tomšič ka-
planoval več let v Tolminu, od tam je šel
na Ponikve za vikarja. Ko je izbruhnila
prva svetovna vojna je postal vojaški ku-
rat. Po vojni pa je postal župnik na Tr-
novem pri Gorici, kjer že 37 let vodi
župnijo. V porušeno vas je prišel, kencev
druge svetovne vojne pa so iz Trnovca
nastale zopet ruševine zaradi partizanskih
bojev, iz katerih si še mnogi niso opo-
mogli.

G. zlatomašniku želimo še mnogo let in
obilo božjega blagoslova pri njegovem de-
lu in trpljenju, gabrški duhovniji pa kma-
lu nove maše, saj ta želja je bila nekaka
vodilna misel pozdrava domačega dušnega
pastirja, govora med sv. mašo in zahvale
g. zlatomašnika po popoldanskem blago-
slovu.

1906 — GABRJE — 1956

Pred petdeset leti ste mlad novomašnik
prevzeli poslanstvo v službi Boga.
Za slavo Njegovo ste vse žrtvovali,
ljubezen do Njega sejal v srca.

Ni bilo Vam s cvetjem življenje poslano
- bilo je kamnita in trnjeva pot...
Ste svojemu rodu vso skrb posvetili,
ga greha branili kot Kristus - Gospod...

Prisrčna Vam hvala, gospod zlatomašnik,
za Vašo dobroto in vsak Vaš nasvet.
K Najvišjemu dviga se naša molitev:
Naj On Vas ohrani nam dolgo še let...

K tej Vaši proslavi donijo zvonovi
v Ponikvah, v Trnovem čez hribe v Tol-
min...

Odmeva čez Brda in sončna Gorica
- zamejcev tenklanje iz gabrskih lin.
Tugomir

KULTURA

Obči leksikon likovnih umetnikov 20. stoletja

Pri založbi E. A. Seemann v Leipzigu je začel izhajati Obči leksikon likovnih umetnikov 20. stoletja. Upoštevani so umetniki, ki so se rodili od približno 1870 naprej. Sestavljalec Vollmer misli v ta leksikon vključiti tudi tiste umetnike, katerih delavnost sega še v to stoletje. Prvi dve knjigi sta že izšli in obravnavata umetnike našega časa do črke J. Vsa tvarina bo obdelana v treh knjigah, vendar že napovedujejo, da bodo ob koncu dodali še dva zvezka.

Kritika že ugotavlja, da je vidno, da so nemški umetniki v leksikonu bolj upoštevani kot pa zastopniki drugih narodov. Neprijetno presenečeno dejstvo, da je velika večina prispevkov brez podpisa, česar nismo vajeni pri sodelovalcih leksikonov.

Podatki o slovenskih in jugoslovanskih umetnikih na sploh so zanimivi. Uspeh in obseg zastopstva slovenskih umetnikov je le malo zadovoljiv. Edini Slovenci v prvih dveh knjigah so: *August Černigoj*, zapisan kot *Agosto Cernigoi* — *italienischer Maler und Holzschneider*. Prispevek je napisal italijanski umetnostni zgodovinar Luigi Servolini. *Lojze Dolinar* je označen kot *Louise Dolinar*, *serbischer Bildhauer*, *ansässig in Paris*. *Olaf Globočnik* ima krajšo oznako: *Ivan Grohar* je podan pod imenom *Ivan Gromar* in o njem piše, da je *jugoslawischer Landschafts maler*. Obdelani so še *Božidar Jakac*, *Rihard Jakopič* in *Matija Jama*. Z rojstnimi podatki so označeni Černigoj in Jakac ter Jakopič in Jama, vendar leksikon ne navaja njune letnice smrti in tako po podatkih, kakor so objavljeni, živita še oba, dasi je prvi umrl pred 12. drugi pred 8 leti. Literatura, ki je služila za oznako slovenskih umetnikov, ne navaja niti enega dela, ki bi bilo izšlo v Sloveniji ali Jugoslaviji, ampak so podatki vzeti iz spisov, ki so jih o naših umetnikih objavljale tuje revije in publikacije, ali pa so celo posnети iz katalogov mednarodnih razstav, kjer so bila slovenska dela zastopana. O Groharju so mnogo boljše podatki v francoskem Laroussu; v tej knjigi pa je moral iziti celo s spačenim imenom.

Leksikon ni »krivičena« samo slovenskim umetnikom — manjkajo ali pa so v njem nezadostni podatki celo o vodilnih sodobnih francoskih umetnikih (n. pr. Chagall). Pomanjkljivost podatkov o naših umetnikih pa do sedaj objavljena kritika zvrča na račun »slovenske neprizadevnosti«. Ki ne zna kreniti iz svojih okovov, kadar bi bilo to — in nabhž celo z malo truda — vendarle mogoče.

Zborovanje zgodovinarjev

Zgodovinarji Avstrije so se v septembru zbrali v Celovcu na stanovsko zborovanje. Zborovanja se je udeležilo nad 200 zgodovinarjev Avstrije ter zastopniki zgodovinskih ved iz Nemčije, Rusije, Češkoslovaške, Jugoslavije, Francije, Holandije, Švice in Italije. Udeležba tolikih tujih znanstvenikov je dala zborovanju pravi mednarodni značaj. Gostje so si najprej ogledali velika dela na Magdalenski gori, kjer izkopujejo sledove stare rimske kulture. Pri zgodovinskem proučevanju so se spomnili tudi koroških slovenskih zgodovinarjev samoukov Urbana Jarnika in Matije Majarja. V neposredni zvezi z našo zgodovino je važno predavanje prof. Hauptmanna iz Sa-

rajeva, ki je razpravljal o načrtih bana Jelačića leta 1848. Ban Jelačić je sicer padel, potem ko je rešil Avstrijo, pri vladi v nemilost. Zgodovinski razvoj je pokazal, da bi edino trializem, torej vodstvo Avstrije po Nemcih, Madžarih in Slovanih mogel rešiti monarhijo pred polomom.

Slovanstvu in vzhodu so posvetili predavanje, iz katerega je izvenela usodna zmot, da je Srednja Evropa vedno podcenjevala in smešila narode Balkana. Srednja Evropa se je nemoteno razvijala duhovno in materialno, medtem so pa narodi Balkana trpeli in branili Evropo pred Turki.

Ravnatelj Boris Orel iz Ljubljane je poslušalce seznanil o svojih raziskovanjih o poljedelskem orodju v Sloveniji. Njegovo predavanje je poseglo na narodopisno polje.

Znanstvena raziskovanja

Pred mesecem dni je odpotovala iz Asunciona v Argentini znanstvena odprava v Severni Chaco v Paragvayu. Odpravi načeljuje Slovenka dr. Branka Sušnik, ki je

Pred ponatisom cerkvenih pesmaric

Goriška Mohorjeva družba pripravlja ponatis nove cerkvene pesmarice. Pred leti je pokojni skladatelj V. Vodopivec, s pomočjo J. Bratuža, izdal tri dobro znane zbirke cerkvenih pesmi: *Božji spevi*, *Gospodov dan*, *Zdrava Marija*, kjer so bile zbrane pesmi raznih skladateljev, za razne dobe cerkvenega leta ter za razne dele sv. maše.

Sedaj so te izdaje pošle in naši pevci imajo v rokah morda še kakšen raztrgan izvod, če ga sploh imajo. Če pa prelistamo omenjene pesmarice, vidimo, da nekatere pesmi niso uporabne za naše zборе, ker so težje za stila. Dolgoletna izkušnja samih pevcev ter sam čas sta pokazala, katere pesmi so primerne za razmere naših cerkvenih zborov. Nujno je sedaj, da ponatisnemo te najbolj ustrezne pesmi, toda v spremenjeni izdaji. Namen je, strniti te tri zbirke v eno samo zbirko, ki naj vsebuje pesmi, ki jih naši zbori splošno najbolj pojejo.

Sledi torej, da mora biti neko pametno in čimbolj objektivno zbiranje na podlagi izkušenj.

Prvo selekcijo teh pesmi, ki bi prišle v postev za novo pesmarico, že imamo v rokah. To selekcijo so pripravili zbrani organisti z Goriškega in del duhovščine s Tržaškega.

Pričujoči članek ima namen seznaniti vso glasbeno javnost s tem načrtom ter zbrati še druge nasvete glede tega. Zato prosimo vse, ki jih izdaja pesmarice zanima, naj nam pošljejo svoje nasvete in svoje želje glede izbire pesmi. Take dragocene želje in nasvete sprejemamo še cel mesec oktober in jih bomo radi upoštevali, kolikor bo mogoče, ker želimo zadovoljiti vse naše cerkvene zборе in sploh najširšo javnost.

Vse dragocene nasvete, ki jih imate, sporočite pismeno g. M. Fileju v Gorico

že poznana po svojih razpravah in opisovanjih primitivnih Indijancev. Naloga te odprave je etnografski, zoološki in botanični študij te še neraziskane pokrajine. Glavni namen je, ugotoviti način življenja tamkajšnjih Indijancev, posebno rodu Moro, ki je popolnoma nepoznan. Ti Indijanci so se doslej srečali z belci le v spopadih. Drugi namen te odprave je, preiskati prezimovališče kobilice, kar je potrebno za uničevanje te škodljive žuželke.

Nova šola na Krčanjah

Krčanje so najsevernejša vas na Koroškem, kjer še živijo Slovenci. Tu so pred kratkim odprli novo šolsko poslopje. Program otvoritve je obsegal pridigo in prireditve, vse dvojezično. Tako so velikotirski dekan, ki je pridigal, in domači otroci potrdili, da tod še živi slovenski rod. Slovenski program akademije je vzbudil živahno zanimanje med vsemi gosti.

Iz šolske kronike vemo, da se šola začel domači dušni pastir, da so leta 1881 otvorili prvo leseno šolsko poslopje, da je bilo najvišje število otrok leta 1932 in sicer 124. Pouk na šoli v Krčanjah je bil vedno dvojezičen. Le po prvi svetovni vojni pod jugoslovansko zasedbo je bil pouk samo slovenski, a v dobi 1938 do 1945 pa samo nemški. Od tega časa pa zopet dvojezičen.

(via Seminario 7) ali pa podpisanemu v Trst (via di Servola 42).

Le tako bo mogoče napraviti delo, ki bo ustrezalo sedanjemu času in sedanjim cerkvenim pevskim zborom.

Dušan Jakomin

Pastirček je izšel

Prinaša drugi del Gorjanove povesti *Pastir Karel*, ki ste jo lansko leto radi prebirali. Nadalje nudi zanimivo in napeto povest *Sultanovi sužnji* iz turških časov, ki je bogato ilustrirana. Ljubka Šorlijeva prinaša *dve mladinski pesmi*, gotovo se boste smejali, ko jih boste brali. Kdor lovi rad ribe, ga bo zanimal Durčkov *Ribolov*. Tisti, ki lovite srečo, berite *Nesrečno radovednost* itd. *Ivček nagajivček* je pa letos kar Pastirčku samemu ponagajal, skril je sliko, v Trstu nekje. Zato njegov *Sveder* sameva sam. Ugajal vam bo *Venec rož* in *Desetnik*. Ljubitelji *narave in lepega vedenja*, pogledjte, kaj je lepega za vas. Kateri imate čas, boste reševali *uganke in križanke*. Tudi boste lahko poskrbeli *Mamici za god*, pa še kaj drugega prinaša... Torej dosti, veliko za ubogih 30 lir.

Kdor ga je že dosedaj bral, naj mu ostane *zvest*, ne bo se kesal. Naj ga širi med prijatelje in znance. Kdor ga še ne pozna, naj ga le *dobro pogleda* in mu ostane prijatelj. *Še beraču daš trideset lir, pa bi prijatelju in dobrotniku ne dal?*

ORJAŠKA LETALONOSILKA

V pristanišču Newport je ameriška mornarica splanila tretjo orjaško letalonosilko s 60 tisoč tonami. Ladja je dolga 318 m.

celo sam gospod župnik. »So že uliti!« kliče Zlatoper in snema klobuk z glave.

»Saj vem, da so.« odvrnejo župnik Lužnik, dober, ali trd gospod.

»Ali si pripeljal sveč?

»Bog ti meni pomagaj. Zvonove sem šel gledat, sem pa na sveče pozabil!«

»Ali si ti kak voznik.« udarilo župnik po svojem škornju s palico, dočim bevske župnikov pes v osramočenega voznika.

Malo poparjen izprega Zlatoper pred Petačem, da požene konje začasno v Petačev hlev, da se ne prehlade, dočim bo razkladal. Petač — Urban Kozorog s pravim imenom — je vaški župan, krčmar in trgovec. Z levim očesom križem gleda, zato pa govori in misli naravnost. Zlatoper se za Petačevo prijateljstvo zelo poteguje, morda tudi zato, ker mu Petač daje obilen zaslužek, še bolj pa morda zato, ker je zdaj Zlatoper star trideset let in je čas, da misli na ženitev, in ker je Petačeva Tina tudi stara nekako trideset let — kaj pravimo, šestindvajset proč jih je — in tudi misli na možitev. O kaki zapreki, čemu bi se Zlatoper in Tina ne vzela, ni tedaj govora. Morda pa je vendar le zapreka, morda?

Pred kakimi petimi leti je bilo, da je sedel Zlatoper s ključarjem Močilarjem pri Petaču. Od zvonov so gnali ljudje tiste dni, češ da je že sramota, kako da tuji govore čez nje. Največ takih bridkih rodoljubje žalečih opazk od strani tujcev je moral preslišati Zlatoper, ki je med tujce vozil. Zato se je prav hudo sprl z Močilarjem. Deloma je tudi nekaj pil, in kadar človek pije, ni da bi pogodbo delal. »Pa bodo peli in bodo!« je udaril ob mizo.

»Dokler bom jaz ključar, že ne!« je odvrnil Močilar, ki je bil trmast, ok pregovor. »Če že mora biti nov, naj bo oltar, pa ne zvon.«

Tisti hip je vstopila v sobo Tina in Zlatoper je hotel povedati, da ho on vzel Tina, pa je rekel narobe:

»To pa rečem. Ne oženim se, preden ne zapoje novi!«

»Boš samec ostal!« je trmoglavil Močilar.

»Naj.« se je razgrel Zlatoper.

Strahno hudo je pogledala Tina tisti hip Zlatoperja in njemu je postalo strašno hudo pozneje, ko se je streznil. Se je naredil, ko da nič ne ve, pa je vedel Močilar in ni pozabil, pa da kdo bo mož

VPRAŠUJETE — ODGOVARJAMO

Vprašujete — odgovarjamo

Tu v Trstu se širijo razne govorice na račun novega begunskega taborišča v Cremoni. Nekateri, ki imajo tam svoje ali znanice, so zelo zaskrbljeni, češ da so razmere slabe. Med temi sem tudi jaz, ki imam tam prijateljico. Toda, odkar je odšla iz Trsta v ono taborišče, mi nič več ne piše. Zato vas prosimo, če bi mi mogli kaj več povedati o taborišču v Cremoni. I.C.

*

Lahko Vam postržemo z novicami iz prvega vira, saj nam je prav te dni prišlo v roke pismo iz tamkajšnjega taborišča. Iz pisma Vam prepišemo, kar je glavnega. Iz tega si boste lahko ustvarili sliko o življenju tam doli. Pismo je avtentično.

»Želim Vam opisati novi prehodni dom«. Vožnja od Trsta do tu je bila nad vse zadovoljiva in udobna. Tu pa smo prišli v »campeo«, kakršnega ni nihče pričakoval. Hrana je izpod vsake kritike: od srede prejšnjega tedna so opoldne vsak dan makaroni v topli vodi, zjutraj dober požirek kave, zvečer pa k makaronom tudi kakšen košček sira, a vse v tako majhni količini, da se vsi zaskrbljeno vprašujemo, kaj bo, če bo tako ostalo dalj časa. Za otroke ni kaplje mleka, zrna zdroba ali putra ali riža, niti ne sladkorja, jaje ali marmelade, česar je bilo pri Sv. Soboti na pretek. O osebni higieni ni govora, ker tople vode ne poznamo, niti ni kakega prostora za najnujnejšo higieno, kajti koriga, pri katerih se umivamo, so skupna za ženske in moške in otroke. Po tleh in v koritih samih pa neverjetna svinjarija. Stranišča taka, da se jih je ustrašiti, iz njih pa se razširja po vsem kampu neznošen smrad, ker klora tu ne poznamo. Vsi se bojimo nastopa kakih boleznin in to v sled neverjetne nesnage in enolične hrane, predvsem pa se je bati za otroke. Kuhalnikov in likalnikov se ne sme uporabljati, čez dan elektriko pa sploh za prejo. Prostora je tu za pet sto ljudi, a že sedaj nas je preko sedem sto. Nekateri leže po vežah kar po tleh v prahu in nesnagi. Pogled na to je obupen.

Privedli so nas semkaj in prepustili samim sebi. Ni osebe, ki bi delala ali vsaj določala hišni red: je prava beznica, ker nikoli ne more človek preračunati, kdaj bo količjak miru za počitek. Vpitja in razbijanja nekulturnih Balkancev nihče ne kroti. Ne poznamo nobenih obvestil in se eden drugega zaskrbljeni sprašujemo, kaj to pomeni...

Sedaj je bila tu dva dni komisija iz Trsta, katera je vse to videla in vanjo stavimo mnogo upanja, da se vsaj delno kaj popravi.

Dovoljujem si Vas prositi, če morete izvedeti, kaj to pomeni, da smo kar naenkrat izolirani od vseh obvestil in objav, mislim o potrebi po delovni sili v svetu in sličnem, ker imamo občutek, da se z nami — vsaj do sedaj sodeč — nekaj namerava, česar mi ne smemo vedeti. Res je, da je tu preveč ljudi, res je pa tudi, da jih je bilo pri Sv. Soboti še enkrat toliko, pa je človek vsak moment bil o vsem informiran...

Ne bodite hudi za moje nadlegovanje...

Tako pismo. Ni da bi zaradi tega izgubljali pogum. Taborišče v Cremoni se še formira in je verjetno zato takšen nered tam. Vedno pa ostane res, da je pot begunstva pot bolesti. Nanjo naj ne stopa, kdor ni res prisiljen.

R A Z N O

Se Nenni umika?

Malo je manjkalo, da niso z vsemi zvonovi naznanjali srečne združitve med italijanskimi socialistimi demokrati (saragatovci) in socialisti (nennijevci). Saragat je bil že pripravljen, da ne bo več podpredsednik vlade in da na ljubo edinosti zgubi časti, položaje in sredstva, ki jih je zdaj imel, odnosno dobival. Socialisti so zahtevali, naj krščanske demokrate se pred njihovim kongresom v Trentu pozove, da se odločijo na preusmeritev na levo, to je za sodelovanje z novo socialistično stranko. A v Nennijevi stranki je vrel. Vanjo je Togliatti nesejal komuniste in ljudi, ki so s komunisti povezani na življenje in smrt. Ti so tudi v vodstvu socialistične stranke. Izkazalo se je, da so celo v večini. Kot je znano, so socialni demokrati rekli, da se združijo s socialisti, če bodo ti pretrgali vse vezi s komunisti. To je bil eden pogojev za združitve. Socialisti so res šli h komunistom, a ne da se ločijo od njih, ampak da se z njimi dogovorijo za skupno izjavo, ki pravi, da stara pogodba o enotnem nastopanju ne velja več; namesto nje so sprejeli nov dogovor, da se bodo od časa do časa pegajali o skupnem nastopanju v zadevi delavskega razreda. Namesto odprave stare torej nova pogodba. Saragat je takoj izjavil, da so s tem pokopali lepe sanje o zedinjenju in da bodo morali odslej socialni demokrati sami zbirati delavstvo okrog prapora demokratskega socializma. Vse upanje na združitve sicer ni pokopano, toda proces združevanja se bo vsakakor zelo zavlekel. V socialistični stranki je zmagal Togliatti nad Nennijem.

Ali nimamo tukaj zopet otipljivega dokaza, kako komunisti igrata z vsakogar, kdor se z njimi veže?

Obisk: Tito - Longo

5. oktobra se je peljala skozi Trst komunistična italijanska reprezentanca na obisk k spokorniku Titu. Vodil jo je znani Longo. Bilo je deset oseb, vmes tudi nekaj žen. Človek bi pričakoval, da bodo tržaški komunisti izrabili priliko in tem prvim romarjem prinesli pozdrav in cvetja za Titov prestol. Toda na tržaškem kolo-dvoru ni bilo nobenega pravega sprejema, tako da sobotni »Primorska« opravičeno milo toži, kje je vendar bil Vidali in njegovi od Unità in Lavoratore in »demokratske« žene.

Ob tem pozdravu, ki ga ni bilo, se jasno vidi, kakšen je položaj med komunisti na Tržaškem. Vidali namreč še nič ni oskrnil Stalinovega groba in tudi še ni potoval s Titom z Brionov na Socerbo! Vidalijeva partija gre za Molotovom in ne za Hruščevim! Tudi v Trstu komunisti študirajo tajno moskovsko poslanico, ki uči, da Tito ni Leninov komunist in da naj se partije njegovega zgleda ne nalezajo. Vse pač kaže, da razni obiski od Socerba do Jalta ne bodo ustavili notranjega razpadanja komunističnih partij v Evropi.

Kot tržaške Slovence nas zanima, koliko bo koristil razgovor Tito-Longo uresničenju londonskega sporazuma. Vse drugo italijansko-jugoslovansko zблиževanje je za Tržacane brez pomena in brez haska!

Dr. IVAN PREGELJ:

2

NOVI ZVONovi

Kanalec meni, da ima Gorjan daljši jezik nego pamet, kar Idricejan dejansko ovrže, ker ne odvrne nič.

»Ampak, da bi jih ti videl.« vzbuja Zlatoper radovednost v Ročnju pri Ipavecu.

»Kaj naj bi videl?« hoče vedeti Ipavec. »Zvonove.« ga komaj ujame Zlatoper.

»Ti in tvoji zvonovi.« se jezi Ipavec. »Pamet bi si dal uliti, pa ne zvonovi!« Mož je pravkar dočital članek o ljudski izobrazbi.

Okoli ene privozi Zlatoper mimo »Petrice«, Peter se je ravno kar najedel in popil merico vina in dremle na klopi.

»Kar milo se mi je storilo, ko sem jih videl, naše zvonove.« pozdravi Zlatoper. Peter je čudovit človek: celo v spanju misli logično.

»Slišal si jih, slišal.« popravlja dobesedno, kajti zvonov vendar ne gledamo, ampak poslušamo.

Okoli štirih privozi Zlatoper srečno domov. Pred Petačem ustavi. Že čakajo nanj

beseđa, je hotel vedeti.

Petač pa je tolažil Zlatoperja:

»Tone, kaj to de, zvonovi bodo peli. Za Tino se pa tudi ne boj. Te bo že počakala.«

»Huda je!« je odvrnil fant.

»Pa bi premislil, preden si rekel!« je dejal Petač.

Tako se je začela za Antona Zlatoperja doba prej nepoznanih skrbi in obenem neskočnega hrepenenja po novih zvonovih...

V Bači se je naselil tiste čase trgovec po imenu Štefan Kacafura. Zlatoperovih let je bil, razumela se pa nista. Ne da bi bil Kacafura grob človek ali prevzetan. Prav domač človek in zelo vljuden je bil, še skoro preveč vpričo svoje sijajne zunanosti in očividnega bogastva, ki ga je kazal, bodisi v obleki, bodisi v zlati uri ali z zlato verižico in celo z dragocenimi prstani, ki si je z njimi kitil skrbno negovane prste. Ta Kacafura je bil začel tedaj redno vsako nedeljo prihajati na Idrijo k Petaču. Posebna prijatelja pa sta postala s Petačevo ženo, polhromo, staro ženo, ki je ves čas prežela v kuhinji za ognjiščem in venomer tarnala, da nima nikogar, ki bi ji kaj groznega povedal, dasi je po sili hotela vedeti, da se sila takih

groznih in čudnih reči po svetu dogaja. Niti s Tino ni bila zadovoljna. Hči ji je pač znala povedati vse vaške novice in tudi tisto, kako je Viduča v postu zlodeč vso noč vozil, pa vse to je bilo razboriti ženici vse premalo in je rekla o hčeri:

»Za gospodinjstvo je že, za gospodinjstvo, za pogovor pa ni, ne!«

»Saj tudi časa nima.« je odgovoril oče za hčer. Tedaj je prišel Kacafura in se kmalu prikupil Petački. Lepo za ognjišče je sedel, dasi se mu je neizrečeno kadilo in je ženica skoro plaho prosila, češ da ne, kakšno si bo obleko napravil.

»Kaj to de.« je odvrnil, upa je že tako, da jaz najraje za ognjiščem sedim. Za ognjiščem je tako domače!« Gostolel je kot igralka na odru in zelo lepo in je poudaril zadnji dve besedi.

Že s tem, da je znal tako mehko govoriti in da je bil sploh tako gospodski in se vendar ni sramoval prisesti k njej za ognjišče, se je Kacafura zelo prikupil Petački.

»Vi ste gospod.« je rekla, upa se ne sramujete sedeti z neumno ženico za ognjiščem. Naši dedci pa, še mar jim ni zame. Bolna sem, pa sem jim še napot.«

(Nadaljevanje)

TRŽAŠKI SLOVENSKI KATOLICANI PRIPRAVLJAMO TUDI LETOS SKUPNO PROSLAVO ZA SVETOVNO MISIJONSKO NEDELJO 21. OKTOBRA. CERKVENI DEL BO NA MONTUZZI, PROSVETNO-VERSKI PA V DVORANI. TOČEN SPORED OBJAVIMO V PRIHODNJI STEVILKI.

Uspeh pri maturah

V jesenskem roku so z uspehom dokončali študij na slovenskih višjih srednjih šolah:

NA UČITELJIŠČU: Pernarčič Evgen, Rauber Ivan, Daneu Marija, Danieli Irena, Furlan Livija, Gombacci Lina, Granduč Mirela, Hrobat Nadja, Legiša Slavica, Lorenzi Neva, Vegliach Elda, Bostiancich Magda, Carli Orlanda, Lenardon Lilijana, Mislej Marija, Podobnik Anita, Purger Silvija, Smotlak Santina, Stare Nives, Terčon Vladimir, Meiak Pavla, Kobal Pavlina, Sauli Cvetka. Ena kandidatinja je bila odklonjena.

NA TRGOVSKI AKADEMIJI: Čok Emil, Ferluga Silvan, Pertot Valter, Poropat Ivan, Reggente Irena in Tavčar Ada.

NA KLASIČNI GIMNAZIJI: Mljac Franc, Vesel Sergij, Vremec Vladimir, Bekar Breda, Košuta Vita, Digiottio Laura in Javornik Agna.

NA REALNI GIMNAZIJI: Carli Renata, Cunja Savino, Delfar Ugo, Djerasimović Ivan, Laco=Laković Josip, Martelane Egidij, Pahor Sergij, Samsa Niko, Tonon Pavel, Guštin Irena, Gruden Breda, Koraca Ferucij.

Začetek slovenskih večerov

V nedeljo dne 14. t. m. ob 19. uri v Marijinem domu skioptično predavanje č. g. Vinka Zaletela iz Celovca: Slovenci v Ameriki (2. del).

Pri Novem sv. Antonu

Znano je, da imamo v cerkvi Novega sv. Antona slovensko službo božjo vsako nedeljo ob 7. uri zjutraj. Škoda je le, da število vernikov ni tolažljivo, lahko bi rekla, da so mnogo nedelj klopi le tu in tam vse zasedene. Zakaj? Morda ta mesta na župniji ne šteje toliko slovenskih vernikov, da bi cerkev napolnili? Tega ne moremo reči, saj za Božič, Veliko noč in druge velike praznike je cerkev polna. Torej? Zakaj se vedno bolj zapuša to edino nit, ki mnoge le še veže k našemu lepemu slovenskemu jeziku? Vem, da bo odgovor le ta: »Bi prišli, a po tednu dela ob nedeljah radi kaj več počivamo...« Ampak s tem izgovorom bi se lahko vsi opravičili, saj smo skoro vsi med tednom zaposleni. Treba je vedeti, da večina ženskih nepretrgoma dela cel teden z nedeljo vred, a vseeno žrtvujejo uro spanja, da pritečejo k slovenski maši... in potem se vrnejo na delo.

Tudi jaz sem stalno godrnjala, ko me je v zimskih jutrih mama budila za v cerkev. Težko sem to storila: gorka postelja me je vabila in mnogokrat sem sama pri sebi mislila: »Saj bi bilo isto, če bi se udeležila službe božje pozneje. Saj pri slovenski ali laški maši je vedno isti Bog.«

Ne sramujem se pri tem spominu, ker tistikrat nisem imela pojma o naših dol-

DRAMSKI KROŽEK
MARIJINE DRUŽBE
V R O J A N U

ponovi v nedeljo
14. oktobra šaloigro
v treh dejanjih:

Izgubljeni raj

Začetek ob 17.15.
Med odmori srečolov.
V a b l j e n i !

nostih do slovenske maše. Zakaj bi se tudi ostali Slovenci ne poskusili nekoliko bolj žrtvovati ob nedeljah in obiskati cerkev med našo mašo? Prepričana sem, da bi sčasom bili zadovoljni svojega dejanja.

Med sv. mašo prepeva mešani pevski zbor, ki ga vodi g. prof. L. Klakočar. Ko se sv. maša začne, nestrpno gledam, če se bo kak moški prikazal. Zalostno! kvečjemu štirje!! Rečite, ali ni voditelj, da bi obupal, ko vidi tak rezultat po vsem trudu, ki ga ima? Fantje, zakaj spite? Zbudite se! Zakaj vas je treba vedno toliko prositi? To je za vas in nas poniževalno! Zanašamo se na vašo dobro voljo! slovenski verniki in pevec župnijske Novega sv. Antona in vas pričakujemo v kar naj-večjem številu vsako nedeljo ob 7. uri.

Sv. Ivan

Pretekli mesec smo poročali na Barbano. Dan je bil zelo ugoden. Zjutraj je bilo skoro mrzlo, podnevi pa prijetno toplo, nebo čisto jasno. Do Gradeža smo šli z velikim in natrpanim avtopulmanom, na otok pa z motornim čolnom. Krasna je bila ta pot po morju. V cerkvi smo imeli svojo službo božjo in smo storili svojo romarsko dolžnost. Ljubezni patri so nam po sv. maši razlagali zgodovino in druge pomembnosti svetega kraja. Nato smo se s čolni vozili okoli otoka. Na povratku smo si ogledali oglejske starine. Vrnili smo se z najboljšimi vtisi ter sklenili, da pojdemo še.

*

V ponedeljek 8. oktobra je zadela ugledno svetoivansko družino velika nesreča. V zgornjem delu našega predmestja se gradi nov stanovanjski blok. Pri tem delu je bil zaposlen tudi zidar Alojzij Kocijančič iz ul. Brandesio št. 40. Skupno z Jožefom Zotichem iz begunskega taborišča v Padričah je stal na zidarskem odru, ki je bil v višini 4. nadstropja. Iz višine je padel na oder tram, ki je zlomil enega izmed treh lesenih klinov, s katerimi je bil pritrjen oder na steno. Oder se je zamajal in oba sta padla 18 metrov v globino. Poklicali so rešilni avto. Za Kocijančiča ni bilo več nobene pomoči in zdravnik, ki je prišel na mesto, je ugotovil smrt zaradi notranjih poškodb v glavi. Tudi stanje Zoticha je zelo resno. Kocijančič zapuša ženo in desetletnega sina. Težko prizadeti družini in sorodnikom iskreno sožalje.

Peče

Slovesen prenos Marijine podohe iz božjepotne cerkve na Pečah v boljunsko župno cerkev, ki bi se moral vršiti preteklo nedeljo, bo v nedeljo 14. t. m. Pričetek pobožnosti bo ob štirih z večerno sveto mašo. Nato bodo slovenski skavti dvignili podohe in jo prinesli ob šestih zvečer od mosta v »Zgornjem koncu« Boljuna. Od tu se bo razvila velika procesija z lučkami skozi vso vas do župne cerkve. Tam bo kratek govor, evharistični blagoslov ter darovanje (ofer) za kritje stroškov pri nakupu novega mašnega plašča. Vsi so toplo vabljeni na to Marijino proslavo, ki ni zgolj boljunška zadeva, ampak vsega Brega in vseh vnetih Marijinih častilcev.

Barkovlje

Kakor vsako leto tako se je tudi letos na rožnovensko nedeljo vršila pri nas procesija s kipom rožnovenske Marije. Številna dekleta v slikovitih barkovljanskih nožah so nosila in spremljala Marijo na njeni poti ob obali. Jasno, čeravno mrzlo jutro je privabilo veliko vernikov na naš lep praznik.

Dolina

V zadnjem zanimivem članku o Dolini v Bregu smo brali marsikaj, le prvi odstavek o »kulturni šagri« se mi je zdel kratek in prelahak. Očividno vaš dopisnik ni bil navzoč pri tej zvestejštni šagri in tako je treba še kaj dodati.

Mislite si tisoč Slovencev in pet sto Italijanov na enem travniku. Niso sicer bojno razporejeni, saj so prišli skupaj le zaradi plesa in vina in grozdja in končno tudi zaradi pesmi. Na nekakšnem odru je postavljen mikrofoni in napovedovalec govori večinoma samo v ital. jeziku, menda zato, ker nastopajo tri italijanske skupine in samo ena slovenska! Vsako pesem in vsako točko razlagajo na dolgo in široko v italijanskem jeziku, v slovenskem jeziku pa pove slučajni napovedovalec samo naslov pesmi in nič drugega. Med tremi italijanskimi skupinami nastopi tudi edini slovenski zbor »Valentin Vodnik« iz Doline. In kako pojejo? Če bi slo za nagrade, bi domači zbor »Valentin Vodnik« prav gotovo ne dobil nobene! Tukaj se najbolj praktično vidi, da večjezična kulturna prireditve ni pametna zadeva! Kulturne prireditve na mešanem ozemlju naj se pričajo vedno ločeno! Vsaka narodna kultura je tako bogata, da lahko vedno sama pokaže, kaj premore! V nasprotnem primeru ima manjšina navadno vedno izgubo. To se je pokazalo na »šagri slovenske dolinske občine, ki je na svojem terenu v popolnoma slovenski vasi dala tako prednost Furlanom. Slisal sem nekoga, ki je dejal, da je vseeno, v kakšnem jeziku

pojejo, le da je pesem lepa! To je res, a samo za radio in gramofon, ne pa za Boljunc in Dolino! Kdaj bodo oni iz Lucinico in Cividale povabili kar tri slovenska komunistična društva na svoje šagre, sami pa nastopili samo z eno skupino!?

Končno še eno vprašanje: Kje pa je bil domači boljunski zbor in vrli boljunski godbeniki, ki so spomlad s svojim neodvisnim nastopom presenetili vso Tržaško? Zelo verjetno so Boljuncani dosti pred Vodnikovimi iz Doline in se držijo rimanjskega zgleda!

Mavhinje

Zlata poroka: Naš priljubljeni g. Viktor Škof in njegova gospa Gizela sta 6. oktobra v veselju in zdravju dočakala in praznovala petdesetletnico svoje poroke. Že več kot 50 let je minilo, odkar je slavljeneec nastopil učiteljsko službo v naši vasi, se tu poročil, nato po raznih šolah našega Kraša in v Trstu požrtvovalno vzgajal našo mladino. Vsi vaščani mu hvaležni ob tem jubileju častitajo in želijo še mnogo let srečnega zakonskega življenja do biserne poroke in preko.

Letos je ta že tretja zlata poroka v naši fari in čez en mesec bo še četrta; Bog živi vse naše jubilate!

Sv. Križ

Na prvo soboto v oktobru 6. oktobra je v naši vasi umrla Jožefa Štefančič, stara mati g. župnega upravitelja na Kontovelu Rudolfa Bogatca. Pokojna je bila vse življenje globoko verna in nadnaravno usmer-

Proslava 400-letnice sv. Ignacija

Kot smo že poročali, se ta teden vrši v Gorici proslava v spomin 400-letnice smrti sv. Ignacija Lojolskega.

Slovesnosti se deloma vršijo v jezuitskem zavodu »Stella Matutina«, deloma pa v cerkvi sv. Ignacija na Travniku. Pričele so se v nedeljo 7. oktobra z večerno sveto mašo v cerkvi sv. Ignacija. Maševal je prevzvišeni g. nadškof Ambrosi, ki je ob tej priliki imel tudi priložnostni govor. V prezbiteriju so ta dan izpostavili dragoceno relikvijo sv. Ignacija v novem relikviariju, ki je lepa umetnina v zlatu, srebru in dragocenih kamnih; relikviarij so izdelali v jezuitskem noviciatu v Lonigu pri Vicenzi.

Mature v Gorici

V jesenskem izpitnem roku so napravile usposobljenostni izpit na učiteljišču naslednje dijakinje: Čuk Tatjana, Lenardič Marija, Delpin Gabrijela, Pavletič Nela, Perat Marisa in Petean Lidija. Štirje kandidati so bili odklonjeni.

Na liceju pa so maturirali: Cigoj Marija, Leban Aleš in Pavlin Kazimira. En kandidat je bil odklonjen. — Vsem maturantom in novim učiteljem naše čestitke in voščila za srečo v življenju.

Nov grob

Pretekli teden so pokopali pri Sv. Roku v Gorici pok. Marijo Vižintin, zavedno in verno slovensko mater. Učakala je 75 let ter vzgojila petero otrok. Bila je pogumna in požrtvovalna, saj je, vdova pri 32 letih, lepo poskrbela za vse svoje otroke. — Njenim preostalim, zlasti sinu Jožefu, naše sožalje, pokojnici pa večni mir.

Odobritev trgovinskih sporazumov z Jugoslavijo

Poslanska zbornica v Rimu je pretekli teden odobrila naslednje sporazume, ki so bili sklenjeni med Jugoslavijo in Italijo v letošnjem marcu:

1. trgovinski sporazum s prilogami z izmenjavo not;
2. plačilni sporazum s priloženimi izmenjanimi notami;
3. sporazum o lokalni izmenjavi v obmejnih področjih Gorica, Videm, Sežana, Nova Gorica, Tolmin;
4. sporazum o krajevni izmenjavi med obmejnimi področji: Trst, Buje, Koper, Sežana, Nova Gorica.

Ada Vižintin pred sodiščem

Kakor določa zakon, je državni pravdnik v Gorici 40 dni po izvršenem zločinu zahteval od beneškega porotnega sodišča, naj sprejme dekret o sodnem postopku proti 23-letni Aldi Vižintin iz Starancana, obtoženi, da je v noči 24. avgusta namerno ubila svojega moža, 28-letnega Humberta Blažiča, uslužbenca v tržiški ladjedelnici. Verjetno bo Vižintinova prišla pred tržaško porotno sodišče, ker je medtem že izšel zakon o novi sodni pristojnosti, ki bo stopil v veljavo konec novembra.

jena. Bila je vnet članica Apostolstva molitve. Vsak dan je bila pri sv. maši in sv. obhajilu. Posebno goreče je častila Jezusovo in Marijino Srce in je z vso pobožnostjo obhajala prve petke in prve sobote. Kot 19-letno dekle je l. 1894 nosila pri prvi lurski procesiji kip Matere božje in leta 1954 je imela redko srečo, da je po 60 letih zopet nosila isti kip lurske Matere božje z nekaterimi tovarišicami, ki so ostale pri življenju. Pokojna je bila tudi mati številnih otrok, ki je vse vzgajala v strogo krščanskem duhu. Umrla je po kratki boleznii v 81. letu starosti. Naj ji bo Bog obilen plačnik za njeno lepo krščansko življenje. Njenim domačim, posebno g. Rudolfu pa izražamo svoje sožalje.

V slovo

V petek 12. okt. odpotuje z ladjo iz Trsta v Kanado dr. Stojan Brajša. Istran po rodu je po prvi vojni živel več let v Gorici, dokler ga ni fašizem prisilil, da se je umaknil v Jugoslavijo. Tam je na Hrvaškem opravljal odlične službe, zlasti kot sodnik. Po vojni se je vrnil na Primorsko in bil nekaj časa za profesorja angleščine na slov. nižji srednji šoli v Gorici, nato pa v službi pri zavezniški upravi v Trstu. Medtem mu je umrla žena, ki je pokopana v Podgori, otroci so se izselili v Kanado in ostal je sam. Zato ni čuda, če je sklenil, da se umakne in odide za hčerko in sinom. Za njim nam je težko vsem, ki smo ga poznali. V novem svetu mu želimo več miru in sreče, kot je je imel v stari Evropi.

Prijatelji

Misijonska nedelja izide prihodnji teden. Kupili jo boste lahko tudi pri cerkvenih vratih

Prinaša mnogo zanimivih novic iz misijonjskih krajev. Uvodnik razlaga, da ima svetovna misijonska nedelja štiri važne znake, ki jih nima nobeno drugo svetovno gibanje. Članek o islamu vam odpre okno v arabski svet, dočim vam »Afrika Afrikancem« odkriva prirodno bogastvo Afrike, njene gospodarske in socialne razmere, ki nam osvetljujejo sedanje napore afriških rodov. Če ne omenim nadaljnjega, kar boste še brali, vas opozorim na mišeno dogodbo, ki ima naslov *Miao*. Gotovo boste zadovoljni! Kdor bo kupil in bral Misijonsko nedeljo, se ne bo kesal, vesel bo. Opozorite nanjo tudi sosede.

NASTOPILO JE MRZLEJSE VREME

Po izredno milih dnevih prve jeseni je zadnje dni zajel vso srednjo in zahodno Evropo prvi mraz. V Karniji je vrhove nad 400 metrov pobelil prvi sneg. Še celo v Trbižu se je prikazal ter na trnovski planoti nad Gorico in na Nanosu.

V noči od petka na soboto je skoro vso noč divjala nevihta v vsej pokrajini Trento, najvišje vrhove pa je pokril sneg. V provinci Varese so imeli strašno točo. Počila je riževa polja in ponekod 100% uničila ves pridelek. Škode je za eno milijardo lir.

Tudi iz Jugoslavije poročajo, da je po mnogih krajih, zlasti v planinskih področjih zapadel sneg. Temperatura je povsod znatno padla.

DIALEKTIČNA VERIGA

V uradnem glasilu komunistične partije Slovaške je izšel naslednji dialog:

»Zakaj niste izpolnili načrta o oddaji mleka?«

»Ker krave niso dajale mleka.«

»Zakaj krave ne dajo mleka?«

»Ker nimajo krme.«

»Zakaj nimate krme?«

»Ker nimamo denarja, da bi jo kupili.«

»Zakaj nimate denarja?«

»Ker nismo izpolnili načrta o oddaji mleka.«

PROCES MONTESI

Afera Montesi, v katero so zapletene visoke italijanske osebnosti, med njimi, kot glavna obtožena, sin bivšega znanjega ministra Piccionija in markiz Montagna, bo prišla pred beneško porotno sodišče. Zadevne spise, ki obsegajo 94 zvezkov, so že pred meseci poslali v Benetke.

OBVESTILA

S.K.P.D. vabi na kulturni večer, ki bo v ponedeljek 15. t. m. ob 8.30 zvečer v dvorani Brezmadežne na Placuti. Predaval bo č. g. Vinko Zaletel s Koroške in bazal drugi del skioptičnih slik o Ameriki in druge.

POVERJENIKE »MISIJSKONSKE NEDELJE« obveščamo, da bo ta naš vsakoletni misijonski list izšel tudi letos. Dobili jo bodo vsi lanski poverjeniki in sicer enako število izvodov kot lani, če nam ne z obratno pošto sporočijo drugače.

Uredništvo MN

NA GIMNAZIJI-LICEJU IN UČITELJIŠČU s slov. učnim jezikom v Gorici bo začetek šolskega leta v ponedeljek 15. okt. s šolsko mašo pri Sv. Ivanu ob 10. uri.

ORGLARSKA ŠOLA V GORICI. Vodstvo Orglarske šole v Gorici sporoča, da je župnikom in vsem ostalim, da je začelo z vpisovanjem za novo šolsko leto. Vpisovanje se vrši v jutranjih urah vsak dan do 20. oktobra na sledečem naslovu: M. Filej, via Seminario 7.

Prav tako naj se do 20. okt. zglasijo na zgornji naslov, če so vpisani dijaki, da dobijo potrebna sporočila glede izpitov.

NA VIŠJI REALNI GIMNAZIJI s klasičnimi vzporednicami, s slovenskim učnim jezikom v Trstu se začne novo šolsko leto 1956-1957 v ponedeljek dne 15. oktobra ob 10. uri s sv. mašo v cerkvi sv. Antona Štara.

RAVNATELJSTVI DRŽAVNE TRGOVSKE AKADEMIJE in Državnega učiteljišča v Trstu sporočata, da se bo začel redni pouk v ponedeljek 15. t.m. Dijaki obeh zavodov se zberejo ob 9.30 pred cerkvijo pri Sv. Ivanu, da prisostvujejo otvoritveni šolski maši.

O G L A S I

Za vsak mm višine v širini enega stolpea: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

DAROVİ ZA KATOLISKI DOM: Bonča Franc - Anglija 1000 lir.

ZA MARIJANISCE: Neimenovana iz Trsta 2000; Marijana družba iz ul. Risorta 3 10.000; N. N. iz Rima 1500; ga. Hlača, Sv. Vincencij 1000; N. P., Sv. Jakob v Trstu 2000; N. S. M., Opčine 1000; R. N., Opčine 3000.

Vsem blagim dobrotnikom iskrena hvala!